

פ ר ט י כ ל מ ס ג 48

טיסיבת ועדת הפנים, ביום ג', כה' באב
תשי"ד - 24.8.1954

בר כחור:

היו"ר נ. חת
ע. אסף
ר. בסטובי
י. יסעיהו
א. כלפון
ח. סגור-כהן

מוזמנים:

מר גלאס - משרד המספטים
מר טילברסטון - משרד הפנים
מר ברוצקוס - מנף התכנון, משרד הפנים
מר ריינר - " " " "

סדר היום:

- 1) חוק לתיקון פקודת בנין ערים
- 2) פניית הועד המרכזי של התאחדות עולי צפון אפריקה בישראל.

1) חוק לתיקון פקודת בנין ערים

מר גלאס:

אינני יודע אם למעשה הופעל אי-פעם הסעיף המתאים בפקודת הסודות הרשמיים, אבל להלכה קיימת האחריות שפקיד שקבל ידיעה בתוקף תפקידו הרשמי, וטורח לו למטרה לזולתו אלא ברשות המטובאים עליו. חובת הסודיות הזו אינה קיימת לגבי חברים של מוסדות מוניציפאליים ובחורים. בכל זאת נדמה לי שבשים לב לחשיבות העניינים הטובאים לוועדה המחוזית רצוי במקצת לשמור כמון על המידע. אל נשכח שמדובר כמון בתכניות שידועות בשלבים קודמים יכולה להשפיע על קביעת-קרקעות ואפילו על אפשרות ביצוע התכנית עצמה. כל זמן שהוועדה המחוזית היתה מורכבת מפקידים גרידא, בלאו הכי היו חייבים חברים לשמור בסוד את הידיעות.

היו"ר נ. חת:

הייתי מטעים לאייתם בנזקים אבל בעצם זוהי החמרה מיוחדת לגבי נציגי ציבור, שאיננה קיימת לגבי חברי עיריה ואחרים. ודאי שכל מי שמטלא תפקיד ציבורי צריך להיות במסן לתפקידו, אבל נוסח זה אינו קספק אותי בשום פנים. אינני יכול להרחיב סתם את הדברים ולומר דוקא בוועדה מחוזית, שדינם מבחינה זו כדין פקידים המדינה.

מר גלאס:

בחוק מרגון הפיקוח על העבודה נותנים לכל סיני גורמים לא מסמלתיים אפשרות לקבל ידיעות מסויימות על תהליכה עבודה, שגילויין עשוי לפגוע ולהביא נזק לבעל המפעל. נזק זה יכול להיות עצום, למשל במקרה שעובדים שם בתהליכים שאינם מוגנים עדיין על-ידי פטנט.

מר ריינר:

רצוי שמהלך הדיונים יהיה סודי. אמנם ההחלטות מתפרסמות אבל דעתו של כל חבר בדיון, היא אינפורמציה סודית. אולי אפשר לקבוע בחוק שפרטום הפרטיכל צריך להיות מוסכם על-ידי הוועדה עצמה? יש דברים שמובאים על-ידי משרדי המסילה, כגון משרד הבטחון, שלגביהם חייבת להיות סודיות מוחלטת.

מר טילברסטון:

אמנם יש כמון הוראה יוצאת-דופן, אבל גם ההרכב החדש המוצע לוועדה המחוזית הוא יוצא-דופן. לפי דעתי תהיה פרצה מסוכנת מאד אם על רוב חברי הוועדה יהיו הוראות הפקודה לשמירת סוד ועל שני נציגי הציבור לא יהיו.

ייתכן שמחליטים לדחות דיון בתכנית מסויימת, או להמשיכו בישיבה נוספת, ובינתיים ידיעה על כוונות הוועדה המפורטות יכולות להיות חשובות מאד לבעל התכנית וזה יכול להתבטא מפילו בנזק שאי-אפשר לרפאו על ידי תביעת נזיקין אזרחית, אם נציגים אלה רוצים לייצג את הציבור בוועדה שרוב חבריה פקידים, הם צריכים לקבל על עצמם אותה האחריות.

ע. א.פ.:

הסכנה היא בפרסום דברים לפני ההחלטה. גילוי העובדה שקיימת תכנית לגבי טחם מסויים, עלול לסכן את הגשמתה. אני מבין את החשש של היושב-ראש, אבל כל אדם שמקבל על עצמו תפקיד כזה בידיעה שהחוק מחייב אותו, צריך לסקור אם הוא מוכן לקבלו כפוף לכל התנאים או לא. לכן אינני רואה דרך אחרת, במסר זה ישיב למל דוקא במדינה כטדינתנו, שיש בה תופעות רבות כאלה, שהלך תקין של העבודה.

מר ברנצקוס:

כל תכנית שתקופת הכנתה בתוספת יחסי ארוכה מאוד, מסבה באופן יסודי את המעמד של הרכוש - בין לטובה ובין לרעה.

היו"ר ג. חת:

ועדת בנין ערים מקבלת לדיון תכנית שעברה כבר את הועדה המקומית. זה בין כה וכה גלוי.

מר ברנצקוס:

הסודיות הכרחית בכדי לסחרר את הרשות המקומית ואת המתכנן מן הלחץ של אינטרסים בזמן הכנת התכנית. יש תקופה חוקית של התנגדות ואז מגלים את התכנית לציבור, אבל בתקופה הקודמת הכרחי שתהיה טידה מסויימת של סודיות.

היו"ר ג. חת:

הנוסח כאן רחב מאוד, ואדם יכול להיכסל גם שלא בידיעתו. שליח צבור שיושב בוועדה ונתקל בתכנית של אדם פרטי, הפוגעת בתכנית של שיכון גדול, למשל, לא יוכל להסתיר ממנו את הפרטים האלה. האיש הפרטי יתבע אותו לכספס ואילו הוא שליח צבור שם ורומה את זה כתפקידו. הסדובר בשליחי צבור שיראו כתפקידם הציבורי לבנות ולגלות את הדברים כדי לסטור על האינטרסים של הציבור שהם מייצגים אותו.

מר גלאס:

אין זה תפקידם לטבת עם כדי לסטור על האינטרסים של המועצה המקומית שלהם. הם פטריות אינטרסים משותפים של האזרחים של המחוז. עד כמה שהדבר נוגע לאינבג' ינרים והארכיטקטים, ודאי לא היתה כוונה להכניס אותם כדי שיסטרו על האינטרסים של האינבג' ינרים והארכיטקטים, אלא כדי שיתרכו מנסיונם המקצועי.

היו"ר ג. חת:

אני מציע לכתוב: "הדיונים בוועדה יהיו סומכיים אלא אם הועדה תחליט... וכו'". או להגיד: "דברים שהועדה תחליט עליהם כסודיים, עליהם יחול המיסור", ולא לכתוב: "כל מה שמגיע לידיעתו". פה עושים כאילו לסוד כל מה שמגיע לידיעתו.

מר גלאס:

במידה שעובד המדינה רשאי לגלות את הענין, גם בציג הציבור רשאי באותה מידה.

היו"ר ג. חת:

מי יסחרר את אנשי הציבור?

מר גלאס:

הועדה המחוזית עצמה. אני מוכן להבטיח שיהיה כתוב כאן בטפורט: "אלא אם הועדה המחוזית החליטה אחרת".

מר ריינר:

כל תכנית כביעה לוועדה המקומית, כך שאין בדרך כלל מקרה שועדה מקומית אינה יודעת עליו. הועדה המקומית סופרת את התכנית בסוד בדרך כלל, אם היא חושבת שזה רצוי. היא מגיעה לוועדה המחוזית, הדיונים נדחים ובינתיים הדבר עלול לתפרט ולגרום נזק, כי מה שחייב להתפרסם - זו רק ההחלטה הפורמלית. גם בין ההחלטה והפרסום עובכים יפים, וגם בימים אלה יכולות להיות ספקולציות כל-כך מייקרות את הקרקע, שהן עלולות לעשות את התכנית לבלתי אפשרית.

מר ברנצקוס:

רצוי לקבוע שבדרך כלל זה סודי, אלא אם הועדה המחוזית החליטה אחרת.

מר סילברסטון:

אין לצמצם את הדבר לדיונים בתוך הועדה, כי יש דברים שיכולים להגיע לידיעת חבר הועדה שלא בדיונים. המיסור צריך לחול, איפוא, על כל אופן של קבלת ידיעות.

מר גלאס:

אם כוונתם חוסר שלא בישיבה, צריך להיזהר.

היו"ר ג. חת:

כל חברי הועדה רוצים שאנשי הציבור לא יהיו פחות אחראים מאשר הפקידים ותחול עליהם אותה אחריות של סטירת סוד, וכו'. צריכה להיות התאמה לחלק זה כדי שלא נטיל עליהם

חומרה יותר גדולה מאשר על פקיד המטלה.

סוכם: יושב-ראש הועדה והיועץ המשפטי
ינסחו את הסעיף בהתאם לעקרונות שנתקבלו.

הרכב ועדה המחוזית

הינו"ר ג. חת:
עלינו עוד לדון בענין נציגי הציבור ובאי-כוח
כמה מסרדים: מטפטים, תחבורה, מועד, חקלאות
ובטחון. סר בהרב הציע לטנות את הרופא המחוזי והמהנדס המחוזי, כלי
סיהיו סיוצגים אנשי המקצוע. נראה לי שזה קשה. אמנם במשרד הפנים קבענו
דבר דומה.

סר גלאס:
אפשר לכתוב: נציג שר הבריאות, שיש לו הכשרה
סקצועית בעניני הבריאות.

סר ברוצקוס:
בדרך כלל יושבים נציגי מחלקת התברואה ולאו דוקא
הרופא המחוזי. כן יושב על פי רוב המהנדס
המחוזי, אבל היו סקרים שהמשרד שלח נציג מאגף השיכון דוקא. כדי לציין
זאת בנוסח בסיס.

סר גלאס:
לגבי נציג שר הבריאות אפשר להוסיף: שהוא רופא
ממשלתי או בעל הכשרה סקצועית בעניני הבריאות.

הינו"ר ג. חת:
יותר יפה להשאיר זאת פתוח, להחליט השר.

סר ריינר:
במקרה של בריאות ועבודות צבוריות היה ראוי
בהחלט להדגיש את ההכשרה הסקצועית.

סר גלאס:
בדברי ההסבר כתוב שהתיקון המוצע בפסקות 2, 3,
4 ו-8 הוא תיקון טכני בלבד. גם לפי המסמך הקיים
או הפנדטורי יכלו הפנהלים לשלוח נציגים שלא היו בעלי סקצוע, ולא שמעתי
על סקרה שלח את האנשים שיש להם בסיון סקצועי בענין זה.

הינו"ר ג. חת:
זה חוק זכני, אבל הוא רק תיקון החוק הקיים.
על כן לדעתי צריך לסייג כאן, ומוטב שהמחירות
תהיה על השר, כי בעצם זה תיקון טכני.

סוכם: להשאיר את הנוסח המוצע ולא לסייג
בהכשרה סקצועית.

הינו"ר ג. חת:
אני מציע שבכל סקרה לא יהיו יותר משלושה נציגי
הציבור.

סר ריינר:
אריכה להיות קודם ברורה הפרופורציה בין
הפקידים ובין נציגי הציבור.

הינו"ר ג. חת:
איש לא הציע שמספר נציגי הציבור יעלה על מספר
הפקידים.

א. כלפון:
אני מציע הרכב של 14 חברים: אותם המשרדים הנזכרים
בהצעה הכחולה, נציג משרד הבטחון, שלשה ב"כ
רשויות מקומיות ושני בעלי הכשרה סקצועית.

הינו"ר ג. חת:
אני בעד זה שלא נקבע בשום פנים יותר מ-11-12
חברים ולא יותר מ-5 נציגי ציבור.

סר ריינר:
כל מי שדבר כאן היה בעד צמצום מספר חברי הועדה.

הינו"ר ג. חת:
אני מציע: שלשה באי כוח הציבור - לפי הנוסח המוצע,
מבלי שהשר יהיה חייב בכל ועדה לקבוע גם מהנדס
וגם ב"כ טועה איזורית ומקומית וכו', את שאלת ההרכב הציבורי הזה, הייתי
משאיר פתוחה.

א. כלפון:

הצעת חוק זו, באה לטפח דרישה של ייצוג הציבור, הם מהווים טיעון בועדה, אבל הדבר נותן את

הצביעון המתאים.

א. פרי:

אני מציע שנחליט תחילה כיצד ייבחרו או יתמנו נציגי הציבור. אני תוסך בענין זה בהצעת ח"כ כלפון - בענין המודוס. אני חושב שנציגי הציבור צריכים להיבחר על-ידי הרשויות המקומיות באיזור ואינני סבור שנוכח המצבה שבה ייבחרו כן, הם לא ייצגו את עניני המחוז.

אני מציע שיהיו ששה נציגי ציבור (או 4), שייבחרו על-ידי הרשויות המקומיות במחוז - מהם 2 או 3 נציגי עיריות ומועצות מקומיות הגדולות ביותר ו-2 או 3 נציגי המועצות האזוריות הגדולות ביותר. ברמה לי שלפי מודוס זה נציגי הציבור ייצגו אינטרסים של המחוז.

מר ברנצטנס:

במידה שיש נציגות ציבורית, רצוי מאוד שתהיה קצת טשוררת מלחץ הציבור והפוליטיקה היום-יומית, ולכן רצוי להשאיר פתח למנות אדם שאינו חבר מועצה בבחר - למשל מי שהיה בעבר חבר מועצה ויש לו ניסיון בטשח זה.

היו"ר ג. חת:

בחירה מעוררת שאלה של פוזצדורה - איך תעשה את הבחירות, לפי איזה עקרונ. כמסדובר על בחירה צריך לקבוע גם פרוצדורה של בחירות.

א. כלפון:

אני מציע שהרשויות המקומיות יביעו לטר הפנים, כל אחת לחוד, שני נציגים לפחות והטר יבחר את האנשים הנראים לו מבין המועמדים, לטר ישבן כל המסכורות, אבל צריך לתת גם לציבור טיפוק וזה סיניסום שבסיניסום של טיפוק שצריך לתת לו.

מר גלמס:

אל נשכח שהועדה המחוזית מטמטת גורם לערעור ועיון לגבי פעולות הרשויות המקומיות ואי-טפטר לערבב את התחומים. אדם שמעורר על החלטה של גוף מסויים, חזקה שבגוף שמעוררים לפניו לא יהיה מיוצג אותו הגוף שטפטר הוא ערער. לכן לא ברמה לי שניתן נציגות בגוף המחוזי לחרום האלפנטים שעל החלטותיהם מערערים, והמטפלה גם לא הציעה זאת.

היו"ר ג. חת:

גם ח"כ כלפון אמר שהם יפזנו על-ידי שר הפנים, מלא מתוך רשימה עלוצע, ואני סוכן לקבל את הנוסח: "בהתייעצות עם הרשויות המקומיות".

א. פרי:

אני מציע שהרשויות המקומיות יבחרו, העיריה הגדולה ביותר במחוז (לפי מטטר האוכלוסיים) היא תסלח נציגה; כן תסלח נציג המועצה המקומית הגדולה ביותר, וכן נציג שתי המועצות האזוריות הגדולות ביותר. אני סוכן לכתוב: "הגדולה ביותר"; ח"כ כלפון אמר שייבחרו מתוך רשימה, וזה טוב.

היו"ר ג. חת:

אינני חושב שנוכח להגיד "הגדולה ביותר"; יש מקומות שהיחס אינו כל כך ברור, כמו במחוז הצפון.

א. כלפון:

הצעתי היא: שלשה ב"כ רשויות מקומיות שהטר ימנה אותם מתוך שמות שיוצרו על-ידי המקומות, והטר יהיו: נציג העיריה, נציג המועצה המקומית ונציג מועצה אזורית.

היו"ר ג. חת:

אני עומד על שני באי-כח רשויות מקומיות ולא שלטה, עם אפשרות של צירופים שונים בהתאם לצורך של המחוז; עיריה ומועצה אזורית, עיריה ומועצה מקומית וכדומה. לנוסף לשני אלה, ב"כ מהציבור - אם מהמנדטים או אחרים. אטר לקביעת המועמדים, אני סוכן לכתוב: "בהתייעצות עם הרשויות המקומיות". ישנה הצעה האומרת: "מתוך רשימת מועמדים שהוצעו על-ידי הרשויות המקומיות במחוז".

מר גלמס:

הצעת ח"כ כלפון היא ענין של פאנלה שמתוכה רטמי הטר למנות מי שילרמה בעיניו, מבלי להתחשב בהסתמיות לאחד מהסוגים של הרשויות המקומיות.

בפקודת העיריות נאמר שעובר הסדינה שיש לו קטר עם עניני הסלטון המקומי או הסדינהל המחוזי, פסול. עובר סטרד החוק, לפסול, יכול להיות חבר. מבחנו מצמנו להבדיל שהגדרם לא יהיה תחת סרות המסלה ולא יהיה תחת סרות הרשות המקומית, מלא בלתי תלוי. מינוי יודע מה יהיה המצב אם יוצע להוציא דבר זה.

היו"ר ג. חת: מדוע לא יכולה עיריה לסלוח את המהנדס שלה?

מר ריינר: בתקלבו בעובדה שמחוסר אנשים בוועדה מקומית מילת, הוצע לסגור את הרופא המסלתי לוועדה, ובתקלבו בסירוב, בטענה שהדבר בלתי חוקי.

מר בלאס: זה לפי החוק הקיים המוסר, שלפחות שני אנשים בוועדה המקומית המסונה מסור שיהיו עובדי הסדינה.

היו"ר ג. חת: אם ח"כ כלפון מדבר על אנשים שמציעים אותם רשויות מקומיות, אזלי לא צריך להגביל, והם יוכלו להציע את העובדים שלהם או מי שהם רוחשים לו מסוף?

מר ריינר: הכוונה היתה לאנשי איבור סטס ולא עובדי איבור. לא עובדי סדינה, כי הסדינה מבטיחה לעצמה את הנציגות שהיא מעוניינת בה. הכוונה היא שבאפיים הם צריכים להיות אנשי איבור ולא עובדי איבור. זה היה הנגידון של ההצעה כולה.

א. פרי: אם הרשות המקומית מכינה אותם, הרי הם אנשי איבור.

היו"ר ג. חת: אזלי נשמיר בכל זאת: שמינם עובדי הסדינה ואינם עובדי הרשות המקומית במחוז. ישנה הצעת ח"כ פרי, שתומך בה ח"כ בסטובי. לעומת זאת עומדת ההצעה של חברי הסטובים על-ידי סר הפנים שתוך רשימת סועדים שתוגש על-ידי כל רשות מקומית, שתציע שנים ולתוכם הוא יבחר: א) שלשה חברי, לפי הצעת ח"כ כלפון; ב) שני חברי, לפי הצעת. אולי בוסה לזה, שלא יהיו עובדי סדינה ולא יהיו אנשי רשות מקומית.

מר סילברסטון: אני הבינותי את הצעת ח"כ כלפון, המקורית, כך: להבטיח שבין 3 נציגים מלה יהיה אחד מעיריה, אחד ממועצה מקומית ואחד ממועצה איזורית. עכשיו אני מבין שהבחינה של הסר שתוך הרשימה, היא חפשיה לגמרי ואין להבטיח את החלוקה הזאת.

א. כלפון: כן.

מר סילברסטון: לפי דעתי יש לבדוק שמי שהוא חבר בוועדה מקומית לא ישב בוועדה מחוזית.

סוכמ: להצביע על ההצעות בישיבה הבאה.

(2) פניית הודע ומרכזי על התאחדות עולי צפון אפריקה בישראל

היו"ר ג. חת: יושב-ראש הכנסת העביר לנו סדרק טאט הודע המרכזי של התאחדות עולי צפון אפריקה בישראל, התובע מהמסלה ומהכנסת להחליט על הוצאתם המיידית של יהודי מרוקו וצפון אפריקה זו היתה הצעה לסדר-היום בכנסת בשבוע שעבר, והענין הועבר לוועדת חוק ובטחון. בענה מיפוא ליושב-ראש הכנסת כי הנושא בדון בכנסת והועבר לוועדת חוק ובטחון ואין ועדת הפנים מוצאת לנחוץ לדון בו.

סוכמ: לקבל את הצעת יו"ר הוועדה.